

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Julkiset työllisyys- ja yrityspalvelut vihreän siirtymän vauhdittajina

KIERTO-hankkeen webinaari 11.1.2023

Sari Tasa /TEM/ YKTE/ Kiertotalous ja hiilineutraalisuus

Vihreän siirtymän työryhmä

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tavoitteena vihreän siirtymän kokonaisvaltainen edistäminen

- Tavoitteena ilmaston, luonnon, talouden ja ihmisen kannalta kestävä **vihreä siirtymä**, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen vaan nojaa vähähiilisiin sekä kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin ja huomioi oikeudenmukaisuuden.
- **Hiili- ja ympäristökädenjälkeä** edistävät ratkaisut. **Kiertotalous** avainasemassa ilmastotavoitteiden, luontokadon ehkäisemisen sekä materiaali riippuvuuksien vähentämisen kannalta. Toimintaympäristön muutokset ovat johtaneet energiainvestointien priorisointitarpeeseen.
- **Kilpailukykyinen talous** ja **kestävä julkinen talous** parantavat edellytyksiä vihreän siirtymän onnistumiselle.
- Raportteja TEM-julkaisusarjassa: [Vihreän siirtymän työryhmän loppuraportti](#) ja TEM-hallinnon [Vihreän siirtymän rahoitus kasvupolitiikan osana](#)

Pääviestit – vihreä siirtymä Suomessa

- Siirtymä merkitsee järjestelmätason muutosta läpi koko yhteiskunnan ja talouden rakenteiden. Muutos sisältää merkittäviä mahdollisuuksia, joihin voidaan vaikuttaa pitkäjänteisellä politiikalla ja luomalla Suomeen ennustettava investointiympäristö.
- Arviot ilmastotavoitteisiin liittyvistä **investointitarpeista vaihtelevat 100–240 mrd. euron välillä** vuoteen 2050 mennessä (ei sis. arviota luontokadon torjumisen investointitarpeista).
- Vihreän siirtymän edellyttämät investoinnit on rahoitettava **pääosin yksityisistä lähteistä**. Rahoitusjärjestelmän kehittäminen siten, että **kestävyyšnäkökohdat kytketään entistä vahvemmin rahoituspäätöksiin, -palveluihin ja riskienhallintaan**, on välttämätöntä markkinan toiminnan kannalta ja vihreän siirtymän investointien rahoittamiseksi. Vihreät rahoitusmahdollisuudet paranevat rahoitusmarkkinoiden ja kestäväen rahoituksen sääntelyn kehittyessä – murroksessa on varmistettava ennakoitava lainsäädäntökehys ja vakaus.
- **Julkisen vallan ensisijainen tehtävä on luoda puitteet ja kannusteet** sekä edistää yksityisten investointien ohjautumista kustannustehokkain ja johdonmukaisin keinoin. Julkisten rahoittajien välineisiin ja niiden ohjaukseen on sisällytettävä johdonmukaisesti vihreä siirtymän tavoitteet.
- Kansainvälisen yhteistyön merkitys korostuu kehittämistyössä, ilmastorahoitusratkaisuihin ja sääntelyssä parhaiden käytänteiden kehittämisessä sekä oppimisen ja tutkimuksen alueilla.
- Siirtymän hallinta ja toteutus edellyttävät seuranta, mittareita ja toimivaa yhteistyötä.

Tunnistettuja haasteita ja kehittämistarpeita

Vihreän siirtymän investointeja tukeva toimintaympäristö

- Siirtymä edellyttää järjestelmämuutosta ja mittavia investointeja, pitkäjänteinen näkymä valtiolta edistäisi investointivarmuutta
- Ohjauskeinot ja toimenpiteet eivät johdonmukaisia eivätkä tue siirtymää kiertotalouteen
- Julkisen talouden kestävyysvarmistaminen

Globaalien vihreän siirtymän markkinamahdollisuuksien hyödyntäminen

- Riittämättömät panostukset vihreän siirtymän ja kiertotalouden TKI-toimintaan
- Yksityisen ja julkisen rahoituksen keskinäinen täydentävyys, erityisesti uusien todennettujen ratkaisujen tuomisessa markkinoille

Kestävyysnäkökohtien huomiointi rahoituspäätöksissä ja julkiset rahoittajien rooli

- Uuden teknologian hankkeiden riskisyys
- Määritelmien, datan ja tiedonpuute lisäävät viherpesun riskiä ja epävarmuutta
- Transaktiokustannusten hallinta pienemmissä vihreän siirtymän hankkeissa
- Johdonmukaisuuden tarve julkisiin rahoitusvälineisiin ja ohjaukseen, kaikilla rooli horisontaalisten vihreän siirtymän tavoitteiden edistämiseksi
- Riittämätön tiedonvaihto ja yhteistyö toimijoiden kesken
- EU-rahoituksen hyödyntämisessä osaamisen ja yhteistyön vahvistamisen tarve

Päätöksentekoa tukeva tietopohja ja osaaminen

- Talouspolitiikan yhteensovitus ilmasto- ja luontoriskien pitkän aikajänteen kanssa
- Kokonaiskuvan muodostaminen investointitarpeista suhteessa velvoitteisiin
- Osaamisvajeet rahoitusalueilla, yrityksissä ja laajemmin työmarkkinoilla
- Puutteet vihreää siirtymää koskevassa tietopohjassa ja tutkimuksessa erityisesti talouden ja rahoituksen alueilla

Kiertotalous- ohjelma

Tausta ja tavoitteet

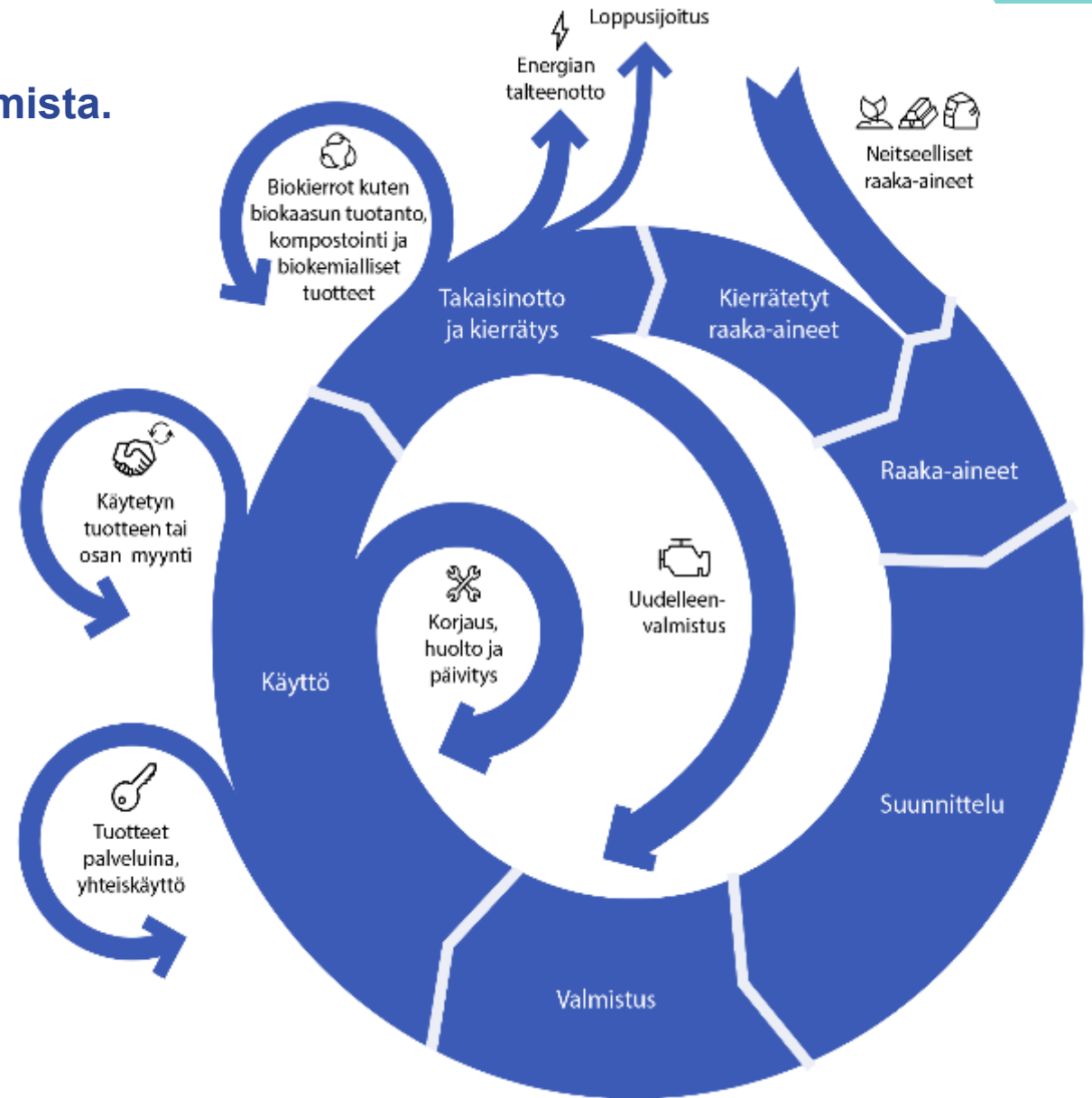

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiertotalous ei ole vain kierrättämistä, vaan myös vuokrapalveluita, korjaamista ja jakamista. Tämä edellyttää uudenlaista vahvaa yhteistyötä.

Kiertotaloudessa materiaaleja hyödynnetään tehokkaasti ja kestävästi ja ne pysyvät **kierrossa pitkään ja turvallisesti**. Tuotteita myös jaetaan, vuokrataan, korjataan ja kierrätetään. **Palvelullistaminen** on osa kiertotaloutta.

Kiertotalous on uusi talouden toimintatapa, joka tuottaa **taloudellista hyvinvointia maapallon kantokyvyn rajoissa**. Se hyödyntää **digitalisaatiota** tehokkaasti ja uudistaa yhteiskunnan rakenteita ja toimintamalleja. Kiertotalous on keino vähentää luonnonvarojen käyttöä.

Ekologisessa jälleenrakennuksessa kiertotaloudella on ratkaiseva rooli

JUURISYY

Luonnonvarojen
ylikulutus

Lineaaritalous

ILMENTYMÄT

Ilmastonmuutos

Luontokato

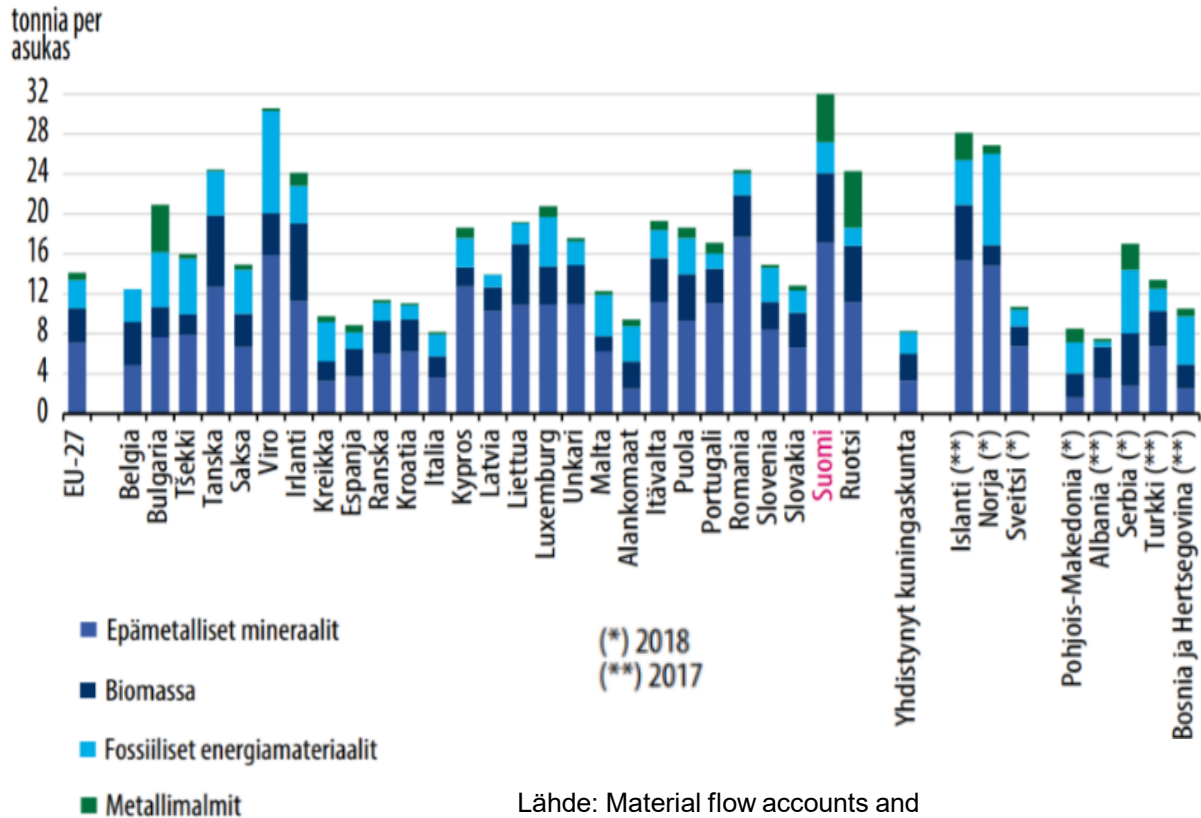
RATKAISU

Luonnonvarojen kulutus
kantokyvyn rajoissa

Hiilineutraali kiertotalous

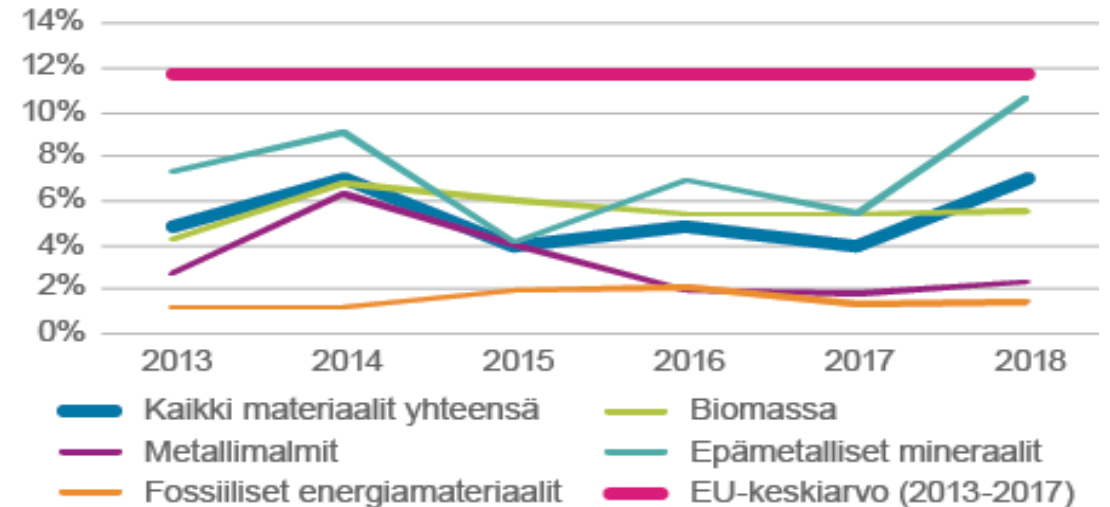

Suomen eri materiaalien kulutus on korkeinta koko EU:ssa

Lähde: Material flow accounts and resource productivity. Eurostat 2020.

Suomessa materiaalit säilyvät kierrossa vähemmän kuin EU:ssa keskimäärin

EU:n materiaalivirroista vain noin 12 % säilyy talouden kierrossa ja uudelleenkäytössä. Suomessa sama luku on n. 7 % ja globaalisti 8.6 %.

Lähde: Tilastokeskus 2020. Kiertotalousliiketoiminnan indikaattorit

Valtioneuvoston periaatepäätös YM/2021/17

Suomessa vuonna 2035
hiilineutraali
kiertotalousyhteiskunta
on menestyvän
taloutemme perusta.

Linkki [periaatepäätökseen](#)

Kestävät tuotteet ja palvelut

ovat talouden valtavirtaa ja
jakamistalous arkipäivää.

Vähemmällä on enemmän:

luonnonvarojen käyttö on
kestävää ja materiaalit
pysyvät kierrossa
pidempään ja turvallisesti.

Kiertotalous-Suomi

on vahva vaikuttaja maailmalla
ja kestävien ratkaisujen
tarjoaja kansainvälisillä
markkinoilla.

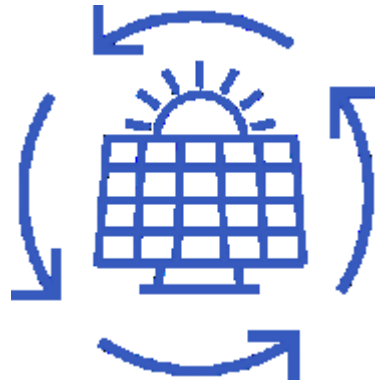
Valintamme ovat tulevaisuuskestäviä

ja vahvistavat reilua
hyvinvointiyhteiskuntaa.

Kiertotalouden läpimurto

on tehty innovaatioiden,
digitaalisten ratkaisujen,
fiksun sääntelyn sekä
vastuullisten sijoittajien,
yritysten ja kuluttajien avulla.

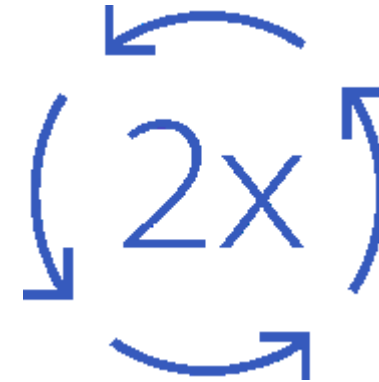
Kiertotalousohjelma asettaa luonnonvarojen kulutukselle määrälliset tavoitteet vuoteen 2035

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus **ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa.***

Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.

Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

Kiertotalousohjelman toimenpiteet

ym.fi/kiertotalousohjelma

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

**Valtioneuvoston
periaatepäättös
Kiertotalous-
ohjelmasta**

Kiertotalouden kannusteet

Lisäämme vähähiilisiä
kiertotalousratkaisuja hankinnoilla

Vahvistamme rahoitusta ja sen
vaikuttavuutta

Kehitämme taloudellisia kannusteita

Kiertotalouden markkinat

Vaikutamme aktiivisesti EU:ssa

Kehitämme viranomaistyötä

Edistämme kierrätysmateriaalien
markkinoita

Edistämme kansalaisten
kiertotalouspalveluita

Kiertotalousulkopolitiikka

Edistämme globaalia siirtymää
kiertotalouteen

Orkesterointimalli suomalaisten
kiertotalousratkaisujen vientiin

Kiertotalouden innovaatiot, digitalisaatio ja osaaminen

Kiertotalousosaaminen koulutukseen
ja työelämään

Design-ohjelma

Kiertotalouden ekosysteemit

Kiertotaloutta tukevat
digitaaliset ratkaisut

Kaivannaisteollisuuden kiertotalous

Kiertotalous keskeisillä sektoreilla

Kiertotalouden green deal

Kansallinen osaamisverkosto

Kiertotaloustietoisuus ja -osaaminen
kiinteistö- ja rakennusalalla

Kaavoitus sekä rakentamisen ja
tilojen käytön ohjaus

Kiertotalouden green deal pyrkii kiihdyttämään yhteiskunnan siirtymistä kiertotalouteen

Vapaaehtoinen sitoumus:

- Tavoitteena hiilineutraalius sekä kiertotalousohjelman tavoitteet luonnonvarojen kestäväan käyttöön liittyen v. 2035 mennessä.
- Tarkoitettu **toimialoille, yrityksille, alueille ja kunnille**.

Green dealin perusta luodaan tutkimuslaitosten johtamassa skenaarioprosessissa:

- Luodaan tilannekuva ja kolme skenaariota **luonnonvarojen kulutuksen vaikutuksista ympäristöön ja talouteen**.
- Määritellään **potentiaalisimpia kiertotaloutta tukevia toimenpiteitä** green deal -sitoumusten pohjaksi.

Ympäristöministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö johtavat valmisteluprosessia.

- Sitoumuksia valmiina viimeistään **syksyllä 2023**.

Kiertotalouden osaamisverkosto

Uusi kiertotalouden osaamisverkosto on osaamisen ja tiedon solmukohta, joka yhdistää ratkaisuja etsivät toimijat ja niiden tarjoajat. Verkosto tukee eri toimijoita oman kiertotalouspolun löytämisessä.

Keväällä 2022 perustetun kiertotalouden osaamisverkoston tavoitteena on tukea kuntien, elinkeinoelämän ja kiertotalouden ekosysteemien työtä hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan kehittämisessä.

Verkoston tehtävänä on:

- yhdistää verkostot ja toimijat ratkaisujen kehittämiseen sekä edistää kiertotalouden parhaiden käytäntöjen leviämistä.
- kokoaa ja jakaa tietoa kiertotalouden konkreettisista teoista, hyödyistä, ratkaisuista ja mahdollisuuksista.
- auttaa oikeiden kumppanien, kanavien ja rahoituslähteiden löytämisessä sekä tukee ratkaisujen etsintää pullonkauloihin.
- rakentaa yhdessä kuntien kanssa keinot sitoutua kiertotalouden pitkäjänteiseen edistämiseen kunnan eri toimintasektoreilla.

Kiertotalous-Suomi on kiertotalousosaamisen ja -tiedon solmukohta

- Tukee kuntien, elinkeinoelämän ja kiertotalouden ekosysteemien työtä hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan kehittämisessä ja kunkin toimijan oman kiertotalouspolun löytämisessä.
- Yhdistää ratkaisuja etsivät toimijat ja niitä tarjoavat verkostot ja muut toimijat ratkaisujen kehittämiseen.

[Kiertotaloussuomi.fi](https://kiertotaloussuomi.fi)

Osaamistarpeiden monet tasot – mistä osaajat kiertotalouteen?

Tarve monesta suunnasta – osaajapula vaivaa kohta kaikkia?

- Nyt töissä olevista jopa 60% eläkkeellä 2035? Meillä on aikaa vain 12 vuotta!
- Yritysten kilpailukyky vaatii uudistumista, sekä taloudellisen että hyvinvointikasvua ajatellen
- Vaikeaa määritellä yksittäisiä osaamistarpeita, tarve oman ajattelun muutoksessa
- Koululaiset, opiskelijat, yritykset, työssä olevat, muutoshalukkaat, työttömät...

Kaikille löytyy varmasti tehtävää – otathan koppia!

Kiitos ja tervetuloa mukaan kiertotaloustyöhön!

Sari Tasa, työ- ja elinkeinoministeriö
sari.tasa@gov.fi

ym.fi/kiertotalousohjelma

Tilaa Kiertokirje ja saat kiertotalouden uutiset
suoraan sähköpostiisi!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET